

Správa o činnosti Slovenskej botanickej spoločnosti v roku 2020

Slovenská botanická spoločnosť pri Slovenskej akadémii vied (ďalej len Spoločnosť alebo SBS) aj v roku 2020 pracovala ako občianske združenie pri SAV. Centrum mala v Bratislave na Botanickom ústave Centra biológie rastlín a biodiverzity SAV (ďalej len BÚ CBRB SAV) a popri ňom pôsobila v troch pobočkách: v Nitre, vo Zvolene a v Košiciach. Súčasťou Spoločnosti bolo aj v roku 2020 päť sekcií (algologická, dendrologická, fyziologická, pre výskum synantropnej flóry a vegetácie, systematickej botaniky a geobotaniky), 2 odborné skupiny (lichenologická, populačnej biológie rastlín) a 3 komisie (edičná, pre ochranu prírody, nomenklatorická).

Ako celú občiansku spoločnosť, aj Slovenskú botanickú spoločnosť v roku 2020 výrazne ovplyvnila pandémia ochorenia COVID-19, v dôsledku ktorej sa mohlo uskutočniť len veľmi obmedzené množstvo plánovaných aktivít. Hlavný výbor SBS nezasadal počas roka ani raz a plánované jaré a zimné zasadnutia boli nahradené formou internetovej komunikácie.

Aj v roku 2020 bola Spoločnosť zaregistrovaná medzi prijímateľov 2 % dane z ročného zúčtovania. Príjmy v tejto položke činili 850,- €.

V roku 2020 boli do Spoločnosti prijatí 5 noví členovia, 1 členstvo ukončil na vlastnú žiadosť a 2 členovia zomreli (podrobnosti sú uvedené nižšie). Stav členskej základne k 1. 1. 2021 bol 385 členov. Z tohoto počtu bolo: 32 študentov (vrátane interných doktorandov), 47 zaslúžilých členov a 39 čestných členov (prehľad ocenených osobností SBS je dostupný na stránke www.sbs.sav.sk/prizes).

Valné zhromaždenie

Z dôvodu pandémie sa Valné zhromaždenie SBS v roku 2020 neuskutočnilo. Hlavný výbor SBS nominoval na ocenenie za rok 2020 dvoch členov, oboch na *Cenu P. Sillingeru*: Mgr. Zuzanu Fačkovcovú, PhD. (v kategórii Botanika) a Mgr. Lorianu Demecsovú (v kategórii Fyziológia rastlín). K schváleniu a odovzdaniu cien na Valnom zhromaždení však formálne nedošlo.

Domáce podujatia s medzinárodnou účasťou

Východoslovenská pobočka SBS spolu s Botanickou záhradou UPJŠ v Košiciach organizovali 3. – 4. 9. 2020 konferenciu s medzinárodnou účasťou *70 rokov Botanickej záhrady UPJŠ v Košiciach*. Podujatia zameraného na históriu a súčasnosť botanického výskumu a ochrany prírody sa účastnilo 57 domácich a zahraničných poslucháčov a prednášateľov. V pracovnej

časti konferencie odznelo 23 prednášok a prezentovaných bolo 16 posterov. V posledný deň sa uskutočnila prehliadka skleníkov a areálu Botanickkej záhrady UPJŠ a konferenčná exkurzia do Kavečian a na Hradovú. Kompletné príspevky z konferencie budú publikované v časopise *Thaiszia – Journal of Botany*

Domáce podujatia

V *jarnom prednáškovom cykle* prebehla 1 prednáška v Košiciach. V *jesennom prednáškovom cykle* sa nepodarilo uskutočniť žiadnu prednášku.

V roku 2020 sa *Floristická poradňa* konala na BÚ CBRB SAV v Bratislave 5-krát, v mesiacoch február, marec, júl, august a september. Pre záujemcov o poznávanie domácich divo rastúcich cievnatých rastlín fungovalo počas celého roka elektronické (mailové) určovanie rastlín. Poradňu organizovali členovia SBS v spolupráci s BÚ CBRB SAV pod vedením RNDr. Pavla Mered'ua, PhD. V priemere sa jej zúčastnilo 9 záujemcov.

Východoslovenská pobočka SBS v spolupráci so ŠOP SR, Regionálnym centrom ochrany prírody zorganizovala 3. 9. 2020 v Botanickej záhrade UPJŠ Košice *24. pracovné stretnutie botanikov múzeí, vysokých škôl, botanických záhrad a štátnej ochrany prírody*, za účasti 9 záujemcov.

Ďalšie plánované podujatia (tradičné jarné a jesenné *Limnologické semináre SBS a Slovenskej limnologickej spoločnosti*, *Lichenologické semináre*, *Floristický minikurz*, a iné jednorazové akcie, vrátane väčšiny exkurzií) sa pre pandémiu nekonali.

Výstavy

SBS sa spolupodieľala na dvoch výstavách. Výstava *Herbár – farebná cesta za poznaním*, ktorej hlavným organizátorom bolo Podtatranské múzeum v Poprade sa konala od 7. 2. 2020 do 31. 10. 2020 v priestoroch zmieneneho múzea. Výstavu pripravil Ing. Michal Slezák, PhD. a prezentovala genézu obsahovej náplne pojmu herbár, ktorý mal pôvodne charakter ilustrovanej publikácie o liečivých rastlinách a až neskôr (18. a 19. st.) sa pomenovanie rozšírilo na zbierku vylisovaných a sušených rastlín uložených na listoch papiera. Expozície prezentovali rastlinný materiál, knižné herbáre, dobové pracovné pomôcky a odbornú literatúru, ktorú používala botanická verejnosť na prelome 19. a 20. storočia (obr. 1). Nechýbal historický drevený lis Gustáva Reussa (autora prvej flóry Slovenska publikovanej v roku 1853) alebo lupa a mikroskop na determináciu rastlín od Izabely Textorisovej (prvá botanička Slovenska). Predstavené boli aj historické špeciálne škatule na archiváciu,

Obr. 1. Časť expozície výstavy *Herbár – farebná cesta za poznáním* (foto: archív Podtatranského múzea v Poprade).

Fig. 1. Parth of exposition of the exhibition *Herbarium – colour path to knowledge* (photo: archive of the Podtatranské Museum in Poprad).

ochranu a prenos herbárových položiek, zbierka herbárových etikiet (štítkov) a v elektronickej podobe aj najstaršia zbierka sušených rastlín na Slovensku (tzn. herbár mnícha Cypriána z druhej polovice 18. storočia).

Viac ako 2000 návštevníkov videlo výstavu *Rastlinná riša – tajuplná šperkovnica* zameranú na prezentovanie plodov a semien v tvorbe ozdôb. Vernisáž výstavy sa uskutočnila 10. 12. 2019 v Múzeu A. Kmeťa v Martine a trvala do 3. 5. 2020. Výstavu pripravilo Slovenské národné múzeum v Martine – Múzeum Andreja Kmeťa v spolupráci s Fakultou prírodných vied UKF v Nitre a SBS.

Exkurzie

Stredoslovenská pobočka SBS usporiadala 5. 6. 2020 *Exkurziu do Starohorských vrchov za vápnomilnou flórou a lesnou aj nelesnou vegetáciou*. Trasa viedla z Kordíkov cez sedlo Pod Holým vrškom, Dedkovo a Riečanské sedlo do Riečky. Viedla ju Mgr. Monika Janišová, PhD. a celkovo sa jej zúčastnilo 15 záujemcov.

Edičná činnosť

Vyšiel 42. ročník časopisu *Bulletin Slovenskej botanickej spoločnosti*, rozdelený do dvoch čísiel 42/1 a 42/2, s celkovým rozsahom 252 strán. Okrem informácií zo života Spoločnosti obsahuje 12 odborných článkov, viacero krátkych správ, vrátane nekrológov, životných jubileí, recenzií a informácií o nových floristických a fytoecnologických nálezoch.

V roku 2020 boli distribuované (v elektronickej forme, alebo pri členoch bez mailovej adresy v tlačenej forme) aj dva tradičné *Informačné materiály SBS 1/2020 a 2/2020*, obsahujúce kalendár prednášok, exkurzií a iných podujatí.

Vyšli aj dva *Supplementary Bulletinov*, obsahujúce výsledky Floristických kurzov SBS a ČBS uskutočnených v Ružomberku a v Bardejove: Kochjarová J. (ed.) 2020: *Flóra okolia Ružomberka*. Zborník výsledkov 9. Floristického kurzu SBS a ČBS v Ružomberku 5. – 11. 7. 2015. Bull. Slov. Bot. Spoločn. 42, Suppl. 1, 185 s.; Dudáš M. & Gojdičová E. (eds.) 2020: *Flóra okolia Bardejova*. Zborník výsledkov 10. Floristického kurzu SBS a ČBS v Bardejove 1. – 7. 7. 2018. Bull. Slov. Bot. Spoločn. 42, Suppl. 2, 124 s. Účastníci kurzov dostali príslušné publikácie zdarma, pre zvyšných záujemcov sú k dispozícii na predaj na sekretariáte SBS.

Arborétum Mlyňany Ústavu ekológie lesa SAV malo v spolupráci s Dendrologickou sekciou SBS organizovať 18. 6. 2020 v Arboréte Borová hora vo Zvolene vedeckú konferenciu *Dendrologické dni 2020*. Konferencia sa síce nemohla uskutočniť, zborník pôvodných vedeckých prác, ktoré boli na ňu prihlásené však vyšiel: Ivana Sarvašová, Ivan Lukáčik (eds.), *Adaptabilita a rastová vitalita drevín v zmenených podmienkach prostredia*. Technická univerzita vo Zvolene, 170 s.

Spolupráca s inými organizáciami

Projekt *Botanickáda*, ktorý organizuje Botanická záhrada UPJŠ v Košiciach a finančne na ňom participuje aj SBS sa v roku 2020 nekonal. SBS aj v minulom roku podporila súťaž *Liečivé rastliny*, určenú pre žiakov základných škôl a osemročných gymnázií. Spoluorganizátormi sú Environmentálna poradňa Studnička, SBS, SNM – Prírodovedné múzeum v Bratislave a vyhlasovateľom súťaže je Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR. V rámci 25. ročníka sa mohli uskutočniť z troch kôl, len prvé dve konané korešpondenčne. Prvého – teoretického kola sa zúčastnilo 142 žiakov, druhého – praktického 47 žiakov. Celkovo sa zapojilo 18 škôl z celého Slovenska. Žiaci, ktorí sa zapojili do oboch kôl, získali diplom za účasť a rôzne populárno-náučné materiály.

Personálie

Noví členovia SBS prijatí v roku 2020:

Mgr. Simona Klačanová, doktorandka, BÚ CBRB SAV, Bratislava,

Mgr. Barbora Kyzeková, botanička, Múzeum ochrany prírody a jaskyniarstva, Liptovský Mikuláš,

Mgr. Michaela Michalková, doktorandka, BÚ CBRB SAV, Bratislava,

Mgr. Pavel Širka, PhD., odborný asistent, Technická univerzita, Zvolen,

Bc. Adriana Valachová, študentka, Univerzita Konštantína Filozofa, Nitra.

Povinnosťou študujúcich členov je po skončení štúdií oznámiť túto skutočnosť na sekretariát SBS.

Členstvo v SBS v roku 2020 ukončili:

RNDr. Elena Martincová.

V roku 2020 sa SBS navždy rozlúčila s:

Oľga Hubová (†24. 6. 2020), Ing. Miroslav Manica, CSc. (†12. 10. 2020).

V minuloročnej správe chýbala informácia o úmrtí RNDr. Gabriely Vizárovej, DrSc. (†1. 11. 2019).

Češť ich pamiatke!

Členstvo v SBS v roku 2020 zaniklo:

– (Z dôvodu neplatenia členského, aj vzhľadom k ťažkému pandemickému roku, nebolo členstvo nikomu rušené.)

Jubileá

V roku 2021 si pripomíname životné jubileá týchto členov SBS:

Ing. Peter Blatnický (1951), Ing. Peter Čepček (1961), Ing. Tomáš Dražil (1971), RNDr. Zuzana Dúbravcová, CSc. (1951), RNDr. Anton Fides (1941), Ing. Eva Hajnalová, DrSc. (1941), RNDr. Luboš Halada, CSc. (1961), RNDr. Ivan Hrabovec, CSc. (1931), prof. Ing. Pavel Hrubík, DrSc. (1941), RNDr. Vlasta Jankovská, CSc. (1941), RNDr. Viliam Klescht (1951), RNDr. Eubomír Kováčik, CSc. (1951), RNDr. Zuzana Kyselová, PhD. (1951), RNDr. Jarmila Makovinská, CSc. (1961), Ing. Štefan Mihálik (1931), Patrik Mráz (1971), RNDr. Ján Pavlovkin, CSc. (1951), RNDr. Ján Salaj, CSc. (1951), Ing. Martin Smatana (1971), RNDr. Vladimír Stano (1951), doc. RNDr. Ivan Šalamon, CSc. (1961).

Jubilantom srdečne blahoželáme!

Pod'akovanie

Hlavný výbor SBS ďakuje Predsedníctvu SAV za finančnú dotáciu na chod Spoločnosti a vydanie vyššie uvedených publikácií, ako aj všetkým darcom, ktorí v roku 2020 poukázali 2 % daní z ročného zúčtovania Spoločnosti a pomohli tak skvalitniť a rozšíriť jej činnosť. Ďakujeme aj členom redakčnej rady Bulletinu SBS a výkonnej redaktorky časopisu Ing. Mgr. Eve Zahradníkovej, PhD. za ich prácu pri príprave publikácií SBS. Pod'akovanie patrí taktiež všetkým ostatným funkcionárom i členom SBS, ktorí organizačne, finančne, odborne alebo svojou účasťou prispeli k uskutočneniu podujatí organizovaných Spoločnosťou.

PAVOL MEREĎA ml.
vedecký tajomník SBS